

Herinneringen aan

60 jaar onderwijs

Een ABC'tje

Herinneringen aan

60 jaar

onderwijs

een ABC'tje

Alexander van de Kamp

Schrijver: Alexander van de Kamp

Coverontwerp: Alexander van de Kamp

ISBN: 9789403683034 ©

Alexander van de Kamp 2022 ©

Uitgeverij mijnbestseller.nl

Eerste uitgave december 2022

Tweede (herziene) uitgave januari 2023

Inhoud

Voorwoord

Ambulante begeleiding

Arizona, Grand Canyon State 2008 en 2016

Bijscholen

Aankomst in Bangla Desh en Birma

Curacao

Curacao, een pijnlijke belevenis

Driedaagse

DDR, Deutsche Demokratische Republik

Eieren zoeken

Egypte

Fusie, ruzie?

Finland

Geluk, ongeluk en liefde

Gambia

Hardlopen

Hongarije

Inspecteur in de klas op dag 1, I.S.K.

Indonesië

Jongerenreis naar Lissabon

Joegoslavië

Kleuterschool, spijbelen

Kreta

Lijmpot met spijker erdoor

Luxemburg

Middenlijn op het schoolplein

Marokko

Nu zijt wellekome
Naar Nepal

Ontspannend onderwijs door inspanning
Oostenrijk

Pandemie en pensioen
Portugal, Polen

Quasi serieus
Quebec

Remedial teacher/Reünies
Rusland, winter in Moskou

Schoonschrijven
Swaziland

Tijdschriften
Thailand

Uitgaan
Užupio Res Publika

Vrouwen
Vaticaanstad

Wiskundeles in de brugklas
Wales

Xi Ning Ko en de excursies
Xian en Xining, China 1987

Yes, Engelse les
Y?

Zelfstandig lezen
Zuid-Afrika, avontuur in de Kalahari, Zweden

Zinloze Wetenswaardigheden

Voorwoord

60 jaar onderwijs, dat is natuurlijk enorm lang. Waarom 60 jaar? Onderwijs en opvoeding beginnen al vanaf je geboorte. Opvoeding is onderwijs en onderwijs is opvoeding. In het Engels is daar ook maar één woord voor: “Education”. Van de eerste vier jaar kan ik me helaas niets of vrijwel niets herinneren dus kom je makkelijk aan 60 jaar. En “60 jaar onderwijs” klinkt natuurlijk een stuk beter dan 59 jaar onderwijs of 61 jaar onderwijs. Dat ik al in de vierde klas van de lagere school had bedacht dat ik “meester” wilde worden betekende dat het in elk geval onderwijs tot het pensioen zou worden.

Niet alles wat ik heb geschreven zal precies kloppen, soms laat het geheugen je immers wat in de steek. Misschien is er ook wel eens wat bij bedacht of bij verzonnen. Zeker is in elk geval dat het meeste is weggelaten en dat is maar goed ook.

Dankzij het werkzame leven in het onderwijs van zowel mijn lieve vrouw als van mijzelf hadden we elk jaar een mooie lange zomervakantie. Die tijd hebben we vrijwel altijd besteed aan reizen. Steeds meer was dat ook in de kortere vakanties het geval. Zodoende is het een ABC-tje geworden tussen het onderwijs en reizen.

Vervolgens ben ik dit zoveel mogelijk letterlijk gaan nemen. Ik heb geprobeerd bij elke letter een herinnering uit het onderwijs en een herinnering aan onze reizen te beschrijven. Voor de reizen had ik een beginletter bedacht van de naam van het land waar we zijn geweest. Daarnaast steeds een letter per herinnering uit het onderwijs. Sommige letters zijn dan best ingewikkeld dus een land kan ook een streek of plaats zijn en ook bij de onderwijsherinneringen moest er soms wat verbeelding aan te pas komen. Neemt niet weg dat het een mooie greep aan herinneringen is geworden die kris kras door elkaar staan. Er zijn natuurlijk nog veel meer herinneringen maar een autobiografie zou te ver gaan. De namen die voorkomen in het ABC-tje zijn over het algemeen veranderd. Meen je iets te herkennen in een van de verhalen, ga er dan vanuit dat dit op louter toeval berust en als je denkt dat er iets niet klopt, nou, dat zou best eens kunnen. Of toch niet?

Voor eventuele historische en geografische fouten bied ik alvast mijn excuses aan.

Ambulante Begeleiding

Ooit kwam ik in een advertentie de opleiding ambulant begeleider tegen toen ik op zoek was naar weer eens een leuke cursus of studie. Het was een tweejarige opleiding en het leek me wel wat. Rond dezelfde tijd zag ik ook een advertentie voor een driejarige universitaire opleiding waarbij ik in Londen een Master Degree (Special Educational Needs) kon halen. Toen nogal onbekend in Nederland. Een groot deel van de opleiding zou in Londen aan de University of Greenwich zijn wat ik erg aantrekkelijk vond. Zo verslapte mijn aandacht voor de ambulante begeleiding weer. (zie ook het hoofdstuk bijscholen) Ik ging dus de opleiding Special Educational Needs doen.

Toen ik bijna klaar was met mijn opleiding Special Educational Needs keek ik wat meer naar vacatures, mede omdat de sfeer op mijn toenmalige werk vaak om te snijden was en omdat ik na mijn studie ook wel wat anders wilde. Ik kwam opnieuw een vacature voor ambulant begeleider tegen. Jammer genoeg bleek de uiterste reactiedatum al te zijn verstreken. Ik besloot dan maar een open sollicitatie te schrijven. Na een aantal maanden kwam er een nieuwe vacature, ik werd op gesprek uitgenodigd en hoera, ik kreeg de baan. Alles was totaal nieuw voor mij en ik moest me er echt goed in gaan verdiepen en me los maken uit de comfort zone. Uiteindelijk heb ik ruim 22 jaar als ambulant begeleider gewerkt. Eerst in een zeer wijde regio van Arnhem waarbij ik op mooie plekjes en scholen in de provincie kwam.

Met veel plezier werkte ik samen met leerling en leraar en het verdere docentencorps om de uitgangspositie van de leerling met een fysieke beperking en langdurig zieke leerlingen in het reguliere onderwijs te verbeteren. Eerst van kleuters tot en met MBO-leerlingen maar dit was wel heel erg breed. Ik ben me toen meer gaan specialiseren in het voortgezet onderwijs.

Omdat de dienst ambulante begeleiding nogal groeide en om kosten te besparen gingen we in vier regio's werken. Zo heb ik de Achterhoek goed leren kennen en heel wat koffies geproefd van zeer behulpzame conciërges, de belangrijkste mensen van school. Later ben ik op eigen verzoek overgeplaatst naar de regio Arnhem omdat mijn vakanties niet meer parallel dreigden te lopen met mijn thuisfront.

De inhoud van mijn baan werd breder van begeleider van leerlingen met fysieke beperkingen of langdurig zieke leerlingen, naar leerlingen met wat voor een beperking of diagnose dan ook. Dat vergde uiteraard een flinke inhoudelijke verdieping.

De laatste jaren was ik op een veel kleiner aantal scholen gestationeerd en weer veranderde de inhoud van mijn baan ditkeer naar Onderwijsgeneralist. Daarbij werd ik lid van een aantal onderwijs zorgteams en kwam het accent veel meer te liggen op het begeleiden van docenten in het omgaan met leerlingen met een beperking in heel brede zin. Het leuke hiervan was dat het werk veel meer inhoud kreeg en ik veel meer de diepte in ging. Ik heb veel geleerd van allerlei voor mij nog onbekende ziektebeelden, autistisch spectrum stoornissen, depressies, automutilatie, nare ziektes en nog veel meer. Uiteindelijk was voor mij de diagnose niet meer van belang maar wel de hulpvraag van de leerling en hoeverre de school bereid was de noodzakelijke ondersteuning te bieden. Op dit gebied is er nog heel erg veel te ontginnen en te bereiken en het staat ook pas in de kinderschoenen. Omdat het op de schaal van een school voor voortgezet onderwijs maar een relatief kleine doelgroep is bestaat het gevaar dat deze kwetsbare leerlingen met “speciale behoeftes” tussen wal en schip dreigen te vallen. Als de scholen zoveel mogelijk leerlingen binnenboord willen houden zal hier ook navenant in moeten worden geïnvesteerd. Daar wringt nog wel eens de schoen. Maar voor mij was het fantastisch om dit werk te mogen doen. Hoewel moeilijk kiezen was dit toch wel “de baan van mijn leven”.

Arizona, Grand Canyon State 2008 en 2016

Arizona is een van de staten waar de historische highway route 66 doorheen gaat. Seligman is een plaatsje waar nog wel wat historie is terug te vinden en waar we ook eens overnachten en gegeten hebben in een originele saloon. De inkomsten in Seligman moeten nu vooral komen van het toerisme want verder heeft de weg geen betekenis meer. Gelukkig hebben de Rolling Stones er een nummer van opgenomen hoewel het origineel al stamt uit 1946 geschreven door Bobby Troup. Nat King Cole nam het als eerste op en het is legendarischer geworden dan de weg nu is.

Waar we langer zijn geweest zowel met als zonder kinderen is de Grand Canyon, een majestueus natuurwonder van immense schoonheid. Beide keren kampeerden we in een tent op camping Desert View. Uitzicht heb je vooral vanuit een nabij gelegen uitkijktoren.

De camping is primitief, geen douche of warm water. Om ons toch te kunnen wassen hingen we voordat we 's-ochtends vertrokken een grote waterzak op aan een boom. Als we dan het einde van de dag terugkwamen hadden we heerlijk door de zon verwarmd water waar we een eenvoudige douche onder konden nemen. Waar we geen rekening mee hadden gehouden waren de grote raven die deze camping ook een mooie woonplaats vonden. Ondanks alle waarschuwingen lieten veel kampeers hun spullen en etensresten op en rond de picknicktafels staan. Opvallend vaak zijn het de Amerikanen zelf die dit doen, waarschuwingen tegen beren slaan ze ook vaak in de wind met alle gevolgen van dien. Als de onzorgvuldige campinggasten 's-middags weer naar hun staanplaats terugkeerden, hadden de raven hun werk al gedaan. Rond de tent of beter gezegd meestal camper was het een puinhoop want de raven hadden alles kapot gepikt en verspreid over een groot deel van de camping. Op zekere dag konden de raven blijkbaar toch te weinig van hun gading vinden en hebben ze besloten onze douchewaterzak onder hun vlerken te nemen. Verspreid rond onze tent lagen verscheidene stukken plastic dus het douchen konden we helaas overslaan.

In dit Nationale Park Grand Canyon komen naast beren en allerlei ander wild ook cougars voor, een soort Amerikaanse bergleeuw, ook wel puma genoemd. Het verschil is niet altijd duidelijk. Op een ochtend toen we met de kinderen aan het ontbijten waren zag Ria wat verderop in het lage struikgewas een cougar lopen. De cougar wordt bijna nooit gesignaleerd, we spraken later een van de rangers die er zelf nog nooit een gezien had. Dit was dus echt een bijzonderheid. Jammer genoeg hebben onze kinderen en ik de cougar net gemist maar Ria was zeker van haar zaak. Natuurlijk werden er door ons grapjes gemaakt dat het een ander dier zou kunnen zijn maar Ria had het dier zo goed kunnen zien dat er geen twijfel mogelijk was.

Vlak naast deze camping was ook een winkeltje voor eet- en camping behoeften. We deden daar onze boodschappen en soms, als er geen wijn in de koeling stond, zetten we 's-ochtends een fles Zinfandel wijn

uit een van de wijnschappen in de koelkast, waar al andere koude drankjes stonden.

Koeling hadden we natuurlijk niet in onze tent en een koud glas Zinfandel is heerlijk. Zinfandel is een vrij lichtgekleurde rosé uit Californië. Als je in de buurt bent zeer aan te bevelen. Toen we eind van de middag weer bij deze winkel aankwamen stond de fles nog netjes in de koeling. Onze kinderen droegen de boodschappen de winkel uit. Maar dat kon zomaar niet! Blijkbaar moet je in Arizona 21 zijn om alcohol te mogen drinken. Dat betekent dat je als minderjarige zelfs geen fles wijn mag vasthouden om je ouders even te helpen om de boodschappen te dragen. Het dragen van een wapen is daarentegen nauwelijks een probleem. Goed, 's lands wijs, 's lands eer dus wij mochten nog wat extra's dragen. Ja, Amerika is het land van de vrijheid maar toch zijn er geregeld de nodige beperkingen waar je wel rekening mee moet houden.

Een prachtig voorbeeld hoe het weer wel kan is het vervoer in dit park. Je kunt de auto parkeren en in ons geval op de camping laten staan en vanaf een aantal punten op loopafstand kun je gratis gebruik maken van shuttle bussen. Hiermee wordt voorkomen dat er veel te veel auto's door het park rijden en het is ook veel beter voor het milieu. Daarnaast spaar je ook nog brandstofkosten uit. Je kunt het hele park door bussen en krijgt onderweg ook nog informatie over bezienswaardigheden. We hebben regelmatig en dankbaar gebruik gemaakt van deze service.

In sommige nationale parken is het zelfs verplicht om gebruik te maken van deze service en moet je de auto laten staan. In het op de grens met Canada gelegen Glacier National Park is de beroemde Going-to-the-Sun-Road. Hier wordt nu het autoverkeer steeds verder ingeperkt. Elk jaar moet je camper bijvoorbeeld een meter korter zijn om hier nog te mogen rijden totdat het uiteindelijk wordt verplicht de parkbus te nemen. Wellicht is dat nu al zo ver. Goed bezig daar.

Bijscholen

Na een aantal jaren gewerkt te hebben en te zijn beland in het speciaal onderwijs vond de begeleider van de toenmalige OBD (Onderwijs Begeleidings Dienst) het wel eens tijd voor mij om mijn diploma buitengewoon onderwijs te gaan halen. Immers zonder deze theoretische achtergrond is het bijkans onmogelijk binnen dit onderwijs te kunnen functioneren. De eerste jaren in het speciaal onderwijs zijn echter zeer intensief omdat routine nog ontbreekt, klassenmanagement in deze doelgroep best wel ingewikkeld is en de meeste leerlingen langer in dit onderwijs zitten dan ikzelf. Alle zeilen moesten dus bijgezet worden. Om dan daarnaast een tweejarige studie te doen met nogal wat thuisopdrachten en één tot soms drie keer per week een cursusmiddag of avond leek me met mijn geringe speciaal onderwijs ervaring te veel. Ik heb dus vriendelijk voor de eer bedankt, ook omdat mijn tijd op de PA pas een jaar of vijf geleden was en ik eigenlijk weinig voelde voor bijscholing. Hierover werden stevige discussies gevoerd maar ik hield voet bij stuk. Enkele jaren later ben ik alsnog met de studie begonnen die ik uiteindelijk twee jaar later heb afgerond door het verdedigen van een elftal stellingen. Tien was eigenlijk de bedoeling maar ik wilde geen minimalist zijn. Achteraf gezien was dit studeren wel zwaar maar eigenlijk ook wel leuk. Een groot aantal studies zouden volgen zoals EIBO (Engels in het Basisonderwijs) waarbij destijds nog naar radio programma's moest worden geluisterd. Later volgden nog cursussen zoals taalspecialist, rekenspecialist en allerlei andere bijeenkomsten op de OBD (Onderwijs Begeleidings Dienst). Soms leuk en zinvol, soms niet en tijdverspilling. Gezellig was het over het algemeen wel.

In de jaren negentig begon het pas echt met nog een aantal meerjarige cursussen. Bijvoorbeeld remedial teaching en ambulante begeleider. Steeds voor twee jaar. Daarna steeds een kort rustmoment en ik was zo gewend aan studeren dat ik alweer ging kijken naar de volgende cursus, adaptief begeleider, denkstimulerende gespreksmethodiek en nog veel meer cursussen met prachtige titels. De leukste studie die ik uiteindelijk heb gedaan was de masterstudie Special Educational Needs die ik heb gedaan op de universiteit van Greenwich, Londen. De studie vond deels plaats in Nederland en deels in Greenwich. Dat betekende dat er een aantal kostbare vakanties moesten worden